

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY
ANTYCZNEJ
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **9 maja 2017 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron (zadania 1–11).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

NOWA FORMUŁA

MKL-R1_1P-172

Zadanie 1. (0–30)

Przetłumacz tekst na język polski.

Marcus Tullius Cicero, *De officiis*, III, 99–100

M. Atilius Regulus, cum consul [...] in Africa ex insidiis captus esset [...] imperatore [...] Hamilcare, iuratus missus est ad senatum, ut, nisi redditi essent Poenis captivi nobiles quidam, rediret ipse Carthaginem. Is cum Romam venisset, utilitatis speciem videbat, sed eam, ut res declarat, falsam iudicavit; quae erat talis: manere in patria, esse domi [...] cum uxore, cum liberis. [...]. Itaque quid fecit? In senatum venit, mandata exposuit, sententiam ne diceret, recusavit; quamdiu iure iurando hostium teneretur, non esse se senatorem. Atque [...] etiam [...] reddi captivos negavit esse utile; illos enim adulescentes esse et bonos duces, se iam confectum senectute. Cuius cum valuisset auctoritas, captivi retenti sunt, ipse Carthaginem rediit.

Cicerone, *I doveri*, Milano 1998, s. 398–400.

Objaśnienia:

Marcus Atilius Regulus – senator, wódz rzymski w wojnie z Kartagijną

Hamilcar, -aris – wódz kartagiński, ojciec Hannibala

Poeni, -orum – Punijczycy, Kartagińczycy

Carthago, -inis

Species – tu: pozór

Quam diu... esse senatorem; illos enim... senectute – występująca tu składnia *accusativus cum infinitivo* zależna od domyślnego czasownika typu *powiedzieć*

Przekład tekstu

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–2)

Zaznacz poprawne dokończenia zdań.

1. W wyniku wojen punickich Rzym zyskał jako prowincję m.in.

- A. Galię.
- B. Dację.
- C. Sycylię.
- D. Panonię.

2. Najwyższym urzędnikiem w republikańskim Rzymie był

- A. konsul.
- B. kwestor.
- C. edyl.
- D. cenzor.

Zadanie 3. (0–1)

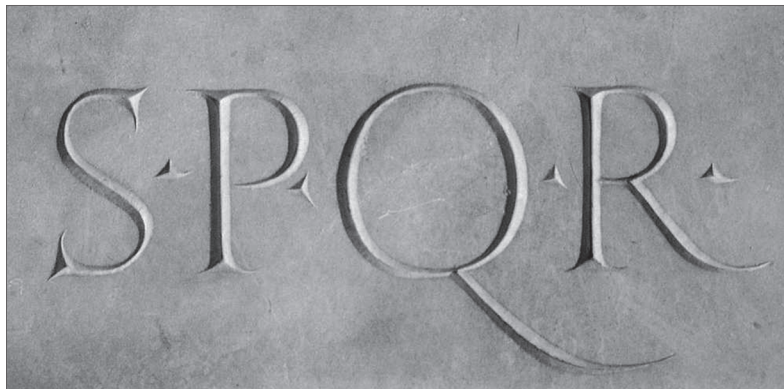
Uzupełnij zdanie – wpisz w puste miejsca odpowiednie informacje.

Rzymski poeta (A) w poemacie *Eneida* opisał losy królowej

Kartaginy o imieniu (B)

Zadanie 4. (0–2)

Rozwiń akronim widoczny na inskrypcji – podaj pełną nazwę w języku łacińskim i jej przekład na język polski.

www.imperiumromanum.edu.pl

Nazwa w języku łacińskim:

.....

Przekład polski:

.....

Zadanie 5. (0–2)

Podkreśl poprawne uzupełnienie każdego zdania. Wybierz spośród propozycji oznaczonych literami A–D.

1. Hoc mense fuimus.

- A. Roma
- B. Romā
- C. Romam
- D. Romae

2. Is senator optimus erat.

- A. omnis senatoris
- B. omnium senatorum
- C. omne senatore
- D. omnes senatores

Zadanie 6. (0–2)

Podaj nazwy poniższych konstrukcji składniowych.

1. Imperatore Hamilcare.

.....

2. Reddi captivos negavit esse utile.

.....

Zadanie 7. (0–2)

Spośród podanych form czasownikowych wybierz koniunktiwy i wpisz je w odpowiednie miejsce w tabeli.

captus esset, missus est, declarat, diceret, esse

coniunctivus		
	activi	passivi
imperfecti		
plusquamperfecti		

Zadanie 8. (0–2)

Przyporządkuj podanym zdaniom nazwę typu zdania podrzędnego. Wpisz w miejsce kropek odpowiednią literę (A–D).

1. Nisi Romani captivos nobiles redderent, Regulus Carthaginem rediret. –

2. Regulus cum Romam venisset, utilitatis speciem videbat. –

- A. okolicznikowe czasu
- B. okolicznikowe przyczyny
- C. dopełnieniowe
- D. warunkowe

Zadanie 9. (0–1)

Odszukaj w tłumaczonym tekście łacińskie słowa, od których pochodzą polskie wyrazy: *deklaracja*, *ekspozycja*, *retencyjny*, i zapisz je (w tej formie, w jakiej występują w tekście) w odpowiednim miejscu w tabeli.

Słowa polskie	Słowa łacińskie
deklaracja	
ekspozycja	
retencyjny	

Zadanie 10. (0–1)

Utwórz od przymiotnika *nobilis*, *nobile* stopień najwyższy dla wszystkich rodzajów.

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0–15)

Na podstawie zamieszczonych materiałów i własnej wiedzy wyjaśnij, na czym w tradycji rzymskiej polegał ideał dzielności. Oceń, czy ten ideał może mieć charakter uniwersalny.

Źródło 1. Horacy, *Pieśni*, III, 2, wersy 1–6; 13–14

Hartowny chłopcze, znoś trudy ciała
w twardym ubóstwie wojskowym, ucz się
Partów dopadać na ściętym
koniu i miotać włócznią,
pod gołym niebem żyć bez szemrania
i trwogi. [...]
Jak słodko i zaszczytnie jest umrzeć
za ojczyznę.

Horacy, *Dzieła I*, przekł. S. Gołębiowski, Warszawa 1980, s. 149.

Źródło 2. Tytus Liwiusz, *Dzieje od założenia miasta Rzymu*, II, 12–13

Wtedy to Gajusz Mucjusz, młodzieniec ze sławnego rodu, uznał za rzecz poniżającą, że naród rzymski [...], zażywając wolności, jest oblężony przez tych samych Etrusków, których wojska często przedtem rozpraszał; a więc sądząc, że należy tę hańbę pomścić przez jakiś bohaterski i odważny czyn, najpierw postanowił sam, na własną rękę dostać się do obozu wrogów. [...] Przybywszy na miejsce stanął w najgęstszym tłumie. [...] Przypadkiem wypłacano właśnie żołd żołnierzom, a pisarz wojskowy, siedząc obok króla, prawie tak samo bogato ubrany, był bardzo gorliwie zajęty i tłumnie żołnierze podchodzili do niego. Mucjusz bał się zapytać, który z dwóch jest królem, by nieznajomością osoby królewskiej sam się nie zdradził, kim jest; zaufał więc ślepemu losowi i – zabił pisarza zamiast króla. [...] Postawiono go przed trybunał króla: ale nawet wtedy, w tak niebezpiecznym położeniu było w jego postaci więcej groźby niż obawy. Odezwał się w te słowa: „Jestem obywatelem rzymskim, zwą mnie Gajusem Mucjuszem. Jako wróg chciałem zabić wroga i umrę z tą samą odwagą, z jaką chciałem cię zabić. Cechą Rzymianina jest i działać mężnie, i cierpieć mężnie”.

Tytus Liwiusz, *Dzieje od założenia miasta Rzymu*, przeł. W. Strzelecki, Wrocław 2004, s. 105–106.

Źródło 3. Moneta rzymska przedstawiająca *Honor* i *Dzielność*

www.deamoneta.com

WYPRAĆOWANIE

A series of horizontal dotted lines for writing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)